

was between 0.89–1.0 and Reliability was 0.98. The statistics used in the data analysis were mean, standard deviation, and Priority needs Index.

The results showed that.

1. Current Conditions of Education Management for Sustainable Local Development of Rajabhat University Overall and each aspect was moderate ($\bar{x} = 3.07$, S.D. = 0.95).

2. Desirable Conditions of Educational Management for Sustainable Local Development of Rajabhat University Overall and each aspect is at the highest level. ($\bar{x} = 4.56$, S.D. = 0.32)

3. Requirements for the development of educational management for sustainable local development of Rajabhat Universities In order: 1) Sustainable Management 2) Sustainable Networking 3) Sustainable Research 4) Sustainable Local Development and 5) Graduate Production. Sustainable

Keywords: Priority Needs Index, Management Education, Sustainable Development

ภูมิหลัง

การอุดมศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการผลิตและพัฒนากำลังคนสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมขั้นสูง เป็นแหล่งที่สร้างองค์ความรู้ เพื่อการพัฒนาประเทศ เช่นในหลายประเทศทั่วโลก โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วจะนำศักยภาพของอุดมศึกษามาเป็นกำลังสำคัญของการขับเคลื่อน นอกจากนี้คุณภาพของการอุดมศึกษายังเป็นตัวชี้วัดหนึ่งของการวัดขีดความสามารถในการแข่งขัน และทุกประเทศในโลก ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศอย่างจริงจัง นโยบายของรัฐบาลประสงค์ต้องการขับเคลื่อนประเทศไทยแลนด์ 4.0 ให้หลุดพ้นจากกับดักรายได้ปานกลางรวมทั้งกับดักรายได้ต่ำของประเทศไทย ดังนั้นการจะทำให้อุดมศึกษาพัฒนาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อุดมศึกษาจะต้องปฏิรูปตนเองไปพร้อมกับการปฏิรูปประเทศไทย แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ได้นำเสนอรูปแบบในการปฏิรูปอุดมศึกษาเพื่อกำหนดบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาให้ชัดเจน มียุทธศาสตร์หลักของการเปลี่ยนแปลงการอุดมศึกษาของประเทศที่มองในทุกมิติของการพัฒนา เพื่อให้ประเทศมีศักยภาพที่สามารถแข่งขันได้บนเวทีโลก จึงจำเป็นต้องพัฒนากำลังคน เทคโนโลยี นวัตกรรม รวมทั้งสร้างองค์ความรู้ให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นของประเทศไทยมีอัตลักษณ์ความเป็นไทย บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียงบทบาทของอุดมศึกษาจึงเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญในการผลักดันนโยบายดังกล่าว โดยนำทั้ง 4 พันธกิจ ที่ประกอบด้วย การผลิตและพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ การวิจัยและพัฒนา การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมาสนับสนุน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการเปลี่ยนแปลงจากโรงเรียนฝึกหัดครู เป็นสถาบันอุดมศึกษาในรูปวิทยาลัย และเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่สมบูรณ์ขึ้นในรูปของสหวิทยาลัย และสถาบัน โดยมีการปรับทิศทางจากการมุ่งประโยชน์ต่อชนบทและท้องถิ่นไปสู่การมุ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีรูปแบบสมบูรณ์ขึ้น และมุ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งได้ปรับเปลี่ยนบทบาทจากภารกิจการผลิตครูเพียงภารกิจเดียวไปสู่ภารกิจหลัก เช่นเดียว กับมหาวิทยาลัย คือ การจัดการศึกษา การวิจัย การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการบริการทางวิชาการ รวมทั้งได้ผนวกภารกิจที่เป็นลักษณะเฉพาะของสถาบัน คือ การส่งเสริมวิทย์ฐานะครู และการปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ซึ่งในส่วนที่พบว่ามีปรับเปลี่ยนชัดเจน คือ ภารกิจด้านการจัดการศึกษาที่ปรับจากหลักสูตรประกาศนียบัตร สาขาวิชาการศึกษา และขยายตัวเป็นหลักสูตรที่หลากหลายทั้งในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ขณะที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นมหาวิทยาลัยไทย เพื่อความเป็นไททำหน้าที่เป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่

ตามพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 โดยเป็นสถาบันอุดมศึกษา ที่มุ่งความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาสากล เพื่อสร้างและพัฒนาคณะความรู้ สร้างบัณฑิตที่มีความรู้คู่ความดี สร้างสำนึก ในคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและของชาติ เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ประสานความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยชุมชน และองค์กรอื่นเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ศึกษาแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น

จากเหตุผลการประกาศใช้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ดังกล่าว สะท้อนถึงความคาดหวังที่มีต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏว่าให้เป็น “สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น” แสดงให้เห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏมีความผูกพันเป็นหนึ่งเดียวกับท้องถิ่น โดยเฉพาะมีพันธกิจสำคัญ คือ “การพัฒนาท้องถิ่น” อันเป็นพันธกิจสำคัญที่มหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งพึงตระหนักเรื่องนี้ โดยมีวัตถุประสงค์และภาระหน้าที่ในการ “การเสริมการเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล...” นอกจากนี้ มาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ยังกำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยไว้ดังนี้ 1) แสวงหาความจริง เพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล 2) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมสำนึกในความเป็นไทย มีความรัก และผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้นักในท้องถิ่นรู้เท่าทัน ตราเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิต ดังกล่าวจะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ 3) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่าความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่น และของชาติ 4) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา และนักการเมืองท้องถิ่น ให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชน และท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของสังคมรวม 5) เสริมสร้าง ความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง 6) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 7) ศึกษา และแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทาง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน 8) ศึกษาวิจัย ส่งเสริม และสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ปัจจุบันนี้ สถาบันอุดมศึกษาของไทยมีความหลากหลายทั้งด้านขนาด งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ซึ่งทำให้คุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาล้วนมีความแตกต่างกันออกไป เช่นเดียว กับมหาวิทยาลัยราชภัฏซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีบทบาทในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด ตามที่พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ได้กำหนดบทบาทไว้เป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

จากที่กล่าวมา สะท้อนให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีความใกล้ชิดกับท้องถิ่นและเป็นมหาวิทยาลัยที่ตั้งอยู่ในตำแหน่งที่มีสภาพแวดล้อมที่มีชุมชนมากมาย มีทุนทางสังคมที่ดีไม่ว่าจะเป็นทุนทางทรัพยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สามารถใช้เป็นฐานวัฒนธรรมของการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีตามบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนั้น เพื่อให้ยุทธศาสตร์ความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่ตั้งไว้ดังนั้นการศึกษาความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นระยะแรกของการวิจัยเพื่อพัฒนาไปสู่การศึกษากลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ตามยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้นจึงมีความสำคัญ โดยการศึกษาขององค์ประกอบการผลิตบัณฑิต การวิจัย การพัฒนาท้องถิ่น การสร้างเครือข่ายและการบริหารจัดการโดยศึกษาสภาพปัจจุบันและพึงประสงค์ ของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนและวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น

เพื่อพัฒนาเป็นกลยุทธ์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้งนี้เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาความเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างเชิงประจักษ์ได้อย่างยั่งยืน

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นอย่างไร
2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏเป็นอย่างไร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในระบายนี้นเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร และหลักฐาน (Document) จาก 1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) 2) แผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 3) นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 และ 4) ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 – 2579 รวมถึงเอกสารการพัฒนารายอย่างยั่งยืน โดยการสังเคราะห์เอกสารได้องค์ประกอบ การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น อย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมีลำดับการศึกษาในขั้นตอนนี้ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏ รวมจำนวน 7 161 คน (สถิติจำนวนบุคลากรของ มหาวิทยาลัยราชภัฏ ปีการศึกษา 2563)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรของมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 373 คน ได้มาโดยการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากตารางเครชีแอนต์ มอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นแบบสอบถามประเภทเพื่อสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามประเภทสอบถามรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนา ท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏประเภทมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ศึกษาทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของ มหาวิทยาลัยราชภัฏและนำผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 2 จัดทำแบบสอบถามเพื่อให้ได้กรอบแนวคิดที่ครอบคลุมกับปัญหา การวิจัย

3.2 ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถาม

3.3 ร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมกับปัญหาการวิจัย

3.4 นำร่างแบบสอบถามไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์การวิจัย โดยให้พิจารณาและทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและ ภาษา โดยพิจารณาความ สอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ซึ่งใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objectives of Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

-1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาข้อคำถามข้อนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยหรือไม่

+1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณาแล้วเห็นว่าข้อคำถามนั้นมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อประเมินค่าคุณภาพเครื่องมือ (แบบสอบถาม) จำนวน 9 คน โดยแยกเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 4 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย 3 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา 2 คน เครื่องมือคือแบบประเมินความสอดคล้องโดยผู้วิจัยมอบให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินแบบออนไลน์ โดยเครื่องมือนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.89 - 1

นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อประเมินค่าคุณภาพเครื่องมือ (แบบสอบถาม) โดยเป็นบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ เพื่อหาค่าคุณภาพเครื่องมือ โดยค่าความเชื่อมั่น โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยออกหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากนั้นส่งแบบสอบถามไปยังต้นสังกัดของกลุ่มตัวอย่างในรูปแบบออนไลน์พร้อมประสานความร่วมมือทางโทรศัพท์ โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาในรูปแบบออนไลน์ จำนวน 373 ข้อมูลซึ่งเป็นจำนวนที่ได้รับกลับคือ มาร้อยละ 100

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และคำนวณดัชนีความต้องการจำเป็น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนาประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ (Frequency) โดยแสดงเป็นจำนวนและค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ข้อมูล นำไปวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.1 แบบสอบถามการพัฒนากิจกรรมการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ระดับมาก

3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ระดับน้อย

1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด

2.2 ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การแปลความหมายตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ยประยุกต์จากบุญชม ศรีสะอาด, (2556,

หน้า 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์น้อยที่สุด และจัดลำดับความสำคัญ (priority setting) ของความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) (สุวิมล ว่องวานิช, 2551, หน้า 46) โดยมีการแปลผลดังนี้

$$PNI_{modified} = (I - D) / D$$

- $PNI_{modified}$ = ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
 I = ระดับสภาพที่พึงประสงค์ในอนาคต
 D = ระดับความเป็นจริงที่ตรงกับสภาพปัจจุบัน

สรุปผลการวิจัย

ตาราง 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์				ความต้องการจำเป็น ($PNI_{Modified}$)	ลำดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ		
1. การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน	3.23	0.92	ปานกลาง	2	4.52	0.32	มากที่สุด		0.39	5
2. การวิจัยอย่างยั่งยืน	3.07	0.94	ปานกลาง	4	4.50	0.33	มากที่สุด		0.47	3
3. การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน	3.25	0.93	ปานกลาง	1	4.54	0.34	มากที่สุด		0.40	4
4. การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน	3.08	0.91	ปานกลาง	3	4.61	0.33	มากที่สุด		0.50	2
5. การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน	2.71	0.95	ปานกลาง	5	4.58	0.35	มากที่สุด		0.69	1
รวม	3.07	0.95	ปานกลาง		4.56	0.32	มากที่สุด			

จากตาราง 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.07$, S.D.=0.95) และเมื่อแยกเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุด ผลปรากฏดังนี้ การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=3.25$, S.D.=0.93) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=3.23$, S.D.=0.92) การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน ($\bar{x}=3.08$, S.D.=0.91) การวิจัยอย่างยั่งยืน และด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=2.71$, S.D.=0.95) ตามลำดับ

สภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$, S.D.=0.32) และเมื่อแยกเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดผลปรากฏดังนี้ การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน ($\bar{x}=4.62$, S.D.=0.33) ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.58$, S.D.=0.35) การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.54$, S.D.= 0.34) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.52$, S.D.=0.32) และการวิจัยอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.50$, S.D.=0.33) ตามลำดับ

ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ อยู่ระหว่าง 0.39 – 0.69 มีลำดับดังนี้ 1) การบริหารจัดการอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.69) 2) การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.50) 3) การวิจัยอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.47) 4) การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.40) และ 5) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.39)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.07$, S.D.=0.95) เนื่องจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏ มีการดำเนินการในด้านต่าง ๆ เช่น การดำเนินงานด้านการพัฒนาท้องถิ่น การจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิต รวมถึงการสร้างเครือข่ายในการจัดการศึกษา และการวิจัยเพื่อพัฒนานวัตกรรมในการส่งเสริมทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม แบบบูรณาการในการจัดการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีการออกแบบกิจกรรมเสริมหลักสูตร ปรับปรุงเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ โดยผ่านกิจกรรมการผลิตบัณฑิต เช่นกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ กิจกรรมพัฒนาการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น และมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการออกแบบ ปรับปรุง และพัฒนากิจกรรมการผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงมีการปฏิบัติการวิจัยในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรมในแต่ละท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัลยา แสงเรือง (2556, หน้า 37-49) ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ผลการวิจัยสรุปว่า การบริหาร จัดการงานวิชาการด้วยหลักสูตรสาขาวิชา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้าน บริการวิชาการ ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านบริการวิชาการ และด้านการพัฒนาอาจารย์อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และสอดคล้องกับ ชาลี ตระกูล, रेखा อรัญวงศ์, ขวัญดาว แจ่มแจ่ม (2560, หน้า 58-64) ศึกษาเรื่อง การบริหารการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งการศึกษาพบว่า สภาพการบริหารการบูรณาการพันธกิจ มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายการบูรณาการพันธกิจไว้ในแผนกลยุทธ์โดยกำหนดตัวชี้วัดและมาตรการ มีการสนับสนุนงบประมาณการบูรณาการผ่านพันธกิจหลัก และการดำเนินการโดยหน่วยงานที่รับผิดชอบพันธกิจหลัก ส่วนปัญหาการบริหารการบูรณาการพันธกิจยัง ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการบูรณาการ โครงสร้างการดำเนินงานไม่ชัดเจน และการติดตามผลการดำเนินงานยังไม่เป็นระบบ

2. จากผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.56$, S.D.=0.32) และเมื่อแยกเป็นรายด้านจากค่าเฉลี่ยสูงสุดไปหาต่ำสุดผลปรากฏดังนี้ การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน ($\bar{x}=4.62$, S.D.=0.33) ด้านการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.58$, S.D.=0.35) การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.54$, S.D.=0.34) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.52$, S.D.=0.32) และการวิจัยอย่างยั่งยืน ($\bar{x}=4.50$, S.D.=0.33) ตามลำดับ เนื่องจาก ความคาดหวังในด้านต่าง ๆ ของบุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏในแต่ละด้านโดยเฉพาะประสงค์มหาวิทยาลัยราชภัฏการส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรม

โดยการมีส่วนร่วมเพื่อให้แต่ละชุมชนพึ่งตนเองได้และต่อยอดภูมิปัญญาในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นและองค์กรธุรกิจต่าง ๆ อื่น และให้มหาวิทยาลัยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนานวัตกรรม โดยการมีส่วนร่วมเพื่อให้แต่ละชุมชนพึ่งตนเองได้และต่อยอดภูมิปัญญาในแต่ละท้องถิ่น รวมถึงมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการวิจัยเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความเท่าเทียมกันในแต่ละท้องถิ่น สอดคล้องกับ นิกธ สุวรรณโณ, ประทุมทิพย์ ทองเจริญมช, วาสนา จาตุรัตน์ (2560, ออนไลน์) ศึกษาการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ : กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.พบว่า ความสามารถของบุคลากรที่ส่งผลต่อความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ สอดคล้องกับงานวิจัยของธีรพจน์ แนบเนียน (2562, ออนไลน์) เรื่องรูปแบบการบริหารองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏ พบว่า การบริหารองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นเลิศด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏ มีลำดับดังนี้ 1) การการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.69) 2) การสร้างเครือข่ายที่ยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.50) 3) การวิจัยอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.47) 4) การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.40) และ 5) การผลิตบัณฑิตอย่างยั่งยืน (PNI_{Modified} 0.39) ตามลำดับ เนื่องจาก มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการปฏิบัติในด้าน การวางแผนด้านการพัฒนาบุคลากรตามหลักธรรมาภิบาล เช่น การส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรตามหลักความคุ้มค่าและโปร่งใส เป็นต้น ยังอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ประเด็นนี้เป็นประเด็นที่ตรงขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน จึงมีความพึงประสงค์ในระดับมากที่สุด รวมถึงบุคลากรต้องการให้มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาอื่นองค์กรธุรกิจต่าง ๆ ทั้งรัฐและเอกชน เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับ 4.5 มหาวิทยาลัยราชภัฏมีการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้อันร่วมกันและระดมทรัพยากรจากเครือข่ายในการสร้างสรรค์นวัตกรรมจัดการศึกษา ที่บุคลากรต้องการให้มหาวิทยาลัยให้ความสำคัญมากกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับ บวรศักดิ์ อุวรรณโณ (2560, หน้า 116- 130) ที่ได้กล่าวไว้ว่า “หลักธรรมาภิบาล” เป็นหลักสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสามารถยกระดับและสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรได้ในระดับสูงรวมถึงช่วยเพิ่มศักยภาพขององค์กรให้สอดคล้องกับทิศทางพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ อันนำไปสู่การพัฒนาที่มีความสุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม สอดคล้องกับ พิทยา บัณฑิตวัฒนา (2556, หน้า 141) ที่อธิบายว่าการบริหารจัดการเป็นการนำเอากฎหมายและนโยบายต่าง ๆ ไปปฏิบัติให้เกิดผลซึ่งเป็นหน้าที่ของข้าราชการที่ต้องทำงานด้วยความเต็มใจและความเที่ยงธรรมอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับ สมพงษ์ เกษมสิน (2556, หน้า 12) ได้ให้ความเห็นว่า “การบริหาร” เป็นการใช้ศาสตร์และศิลป์ การนำเอาทรัพยากรการบริหาร (Administrative Resource) มาประกอบกับกระบวนการบริหาร (Process) จึงทำให้การบริหารจัดการมีความต้องการจำเป็นเป็นอันดับต้น ๆ ขององค์กร

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา แสงเรือง (2556) แนวทางการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการงานวิชาการ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร*, 8(1). 37-49
- ชาลี ตระกูล ,เรขา อรัญวงศ์, ขวัญดาว แจ่มแจ่ม. (2560). การบริหารการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยราชภัฏในกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์*. 19(1) 58-65.

ธีรพจน์ แนบเนียน. (2562). รูปแบบการบริหารองค์กรสู่ความเป็นเลิศด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ
วิทยานิพนธ์ ค.ด. นครสวรรค์ .มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. สืบค้นจากเว็บไซต์

<http://ns.nsr.u.ac.th/bitstream/nsru/331/1/Teeraphot%20Naebnean.pdf>

นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570 สืบค้นจากเว็บไซต์

<https://www.mhesi.go.th/index.php/stg-policy/930-2563-2570.html>

นิกร สุวรรณโณ, ประทุมทิพย์ ทองเจริญมช, วาสนา จาตุรัตน์. (2560). การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาสู่การเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. ในการประชุมวิชาการระดับชาติ: วิชาการรับใช้
สังคม ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 15-16 สิงหาคม 2562 มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช สืบค้น
จากเว็บไซต์ <https://wjst.wu.ac.th/index.php/wuresearch/article/view/5250/828>

บรรศักดิ์ อูวรรณโณ. (2560). การปฏิรูปการเมืองภายใต้หลักนิติธรรม, *วารสารศาลรัฐธรรมนูญ*, 19(55), 116-130

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

แผนดำเนินการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. 2564 – 2570 สืบค้นจากเว็บไซต์

<http://www.mua.go.th/>

พิทยา บวรวัฒนา (2556). *ทฤษฎีองค์การสาธารณะ*. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ฯ ฟ้าลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2561-2580) สืบค้นจากเว็บไซต์ <http://nscr.nesdc.go.th>

ยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560-2579 สืบค้นจากเว็บไซต์

https://www.aru.ac.th/rdi/images/pdf/Plan-rdi1_1.pdf

สำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา แผนอุดมศึกษาระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) สืบค้นจากเว็บไซต์

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. <http://www.bpp.mua.go.th/main/download/plan>

ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

The Need for Graduate Studies in Educational Administration Faculty of Education and Development
Sciences Kasetsart University Kamphaengsaen Campus

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภา ตันติชูเวช¹ นาวาอากาศโท รองศาสตราจารย์ ดร.สุมิตร สุวรรณ² รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย พูลศรี³

ดร.กุลธิดา นกุลธรรม⁴ รองศาสตราจารย์ ดร.ทัศนิน วรณเกตศิริ⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ เนียมหอม⁶

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนทร มณีรัตน์⁷ ดร.ฐิติกมลสิริ ลาโพธิ์⁸

Asst. Prof. Dr. Patcharapa Tantichuwet¹ Commander Assoc. Prof. Dr.Sumit Suwan² Assoc. Prof. Dr.Winai Poonsri³

Dr.Kultida Nigultham⁴ Asst. Prof. Dr. Tussatrin Wannagatesiri⁵ Asst. Prof. Dr. Wanee Niamhom⁶

Asst. Prof. Dr. Sukhon Maneerat⁷ Dr.Thitikamol Siri Lapho⁸

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยใช้วิธีการวิจัยเชิง
สำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 160 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ เครื่องมือ
ที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่และร้อยละ

ผลการวิจัย พบว่า

1. ด้านข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู เพศหญิง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา
จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และทำงานที่จังหวัดนครปฐม

2. ด้านความต้องการศึกษาต่อสาขาวิชาการบริหารการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการ
ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท แต่ยังไม่แน่ใจว่าจะสมัครเรียนในปีการศึกษา 2564 หรือไม่ โดยต้องการให้จัดการเรียนการ
สอนนอกเวลาราชการในวันเสาร์-อาทิตย์ เรียนสัปดาห์เว้นสัปดาห์ และมีการเรียนแบบออนไลน์ผสมกับในชั้นเรียนเป็น
บางครั้ง รวมถึงต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุนด้านทุนการศึกษา ที่พัก ห้องทำงานและอินเทอร์เน็ต ทั้งนี้ค่าใช้จ่าย

คำสำคัญ: ความต้องการศึกษาต่อ, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

^{1,8}อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

^{1,8}Lecturer, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

²รองคณบดีฝ่ายบริหารคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

²Deputy Dean for Administration, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

³คณบดีคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

³Dean, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

⁴รองคณบดีฝ่ายวิชาการคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

⁴Deputy Dean for Academic Affairs, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

^{5,6}อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

^{5,6}Lecturer, Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University, Kamphaengsaen Campus

⁷อาจารย์โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

⁷Lecturer, Kasetsart University Laboratory School, Kamphaeng Saen Campus, Educational Research and Development Center

*ผู้ติดต่อ, อีเมล: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรภา ตันติชูเวช, patcharapa.ta@ku.th

รับเมื่อ 10 ธันวาคม 2563 แก้ไข 18 มกราคม 2564 ตอรับ 21 มกราคม 2564

ตลอดหลักสูตรปริญญาโทควรอยู่ระหว่าง 100,000 – 150,000 บาท และหลักสูตรปริญญาเอก ควรอยู่ระหว่าง 200,000 – 300,000 บาท

ABSTRACT

The purpose of this research was to study needs for further graduate studies in Educational Administration at The Faculty of Education and Development Science, Kasetsart University Kamphaengsaen Campus. The researcher collected data by accidental sampling using a questionnaire on a sample of 160 teachers and educational personnel. The research instrument was a questionnaire created by the researcher. Data were analyzed by frequency and percentage.

The result show that;

1. Personal information: Most of the respondents were female teachers under the Secondary Education Area Office. Graduated with a bachelor's degree and working at Nakhon Pathom Province
2. As for the demand for further study in educational administration, most respondents wanted to study at the master's degree level. But not sure whether to apply for the 2021 school year or not. Respondents want to study on Saturday and Sunday. They want to study every other week and want to study mostly online and sometimes in the classroom. Including, respondents want the university to support scholarships, accommodation, work rooms, the Internet, etc. The cost for the entire master's degree program should be between 100,000 – 150,000 baht and expenses throughout the doctorate program should have expenses between 200,000 – 300,000 baht.

Keywords: Needs for further graduate studies, Educational Administration

ภูมิหลัง

ประเด็นท้าทายทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่ผู้นำทางการศึกษาและนักบริหารการศึกษามีอาชีพจำเป็นต้องจัดการอย่างเร่งด่วนโดยใช้กลไกการปฏิรูปการศึกษาตามที่ระบุไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 มีหลายประการ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่ส่งผลให้ประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ ในอนาคตอันใกล้ การเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ ความเชื่อ ค่านิยม วัฒนธรรม และพฤติกรรมของประชากรที่ปรับเปลี่ยนไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ นอกจากนี้ ประเทศไทยยังมีปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับปัญหาความเหลื่อมล้ำในระบบการศึกษาซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังขาดความคล่องตัว

บริบททางสังคมและวัฒนธรรมข้างต้นผลักดันให้คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ ต้องปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาบัณฑิตให้มีความพร้อมนำพองค์การทางการศึกษาให้สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ตลอดจนขึ้นนำสังคมได้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในประเทศไทย แต่ในขณะเดียวกัน สาขาวิชาการบริหารการศึกษายังต้องตระหนักถึงข้อบังคับและประกาศต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้แก่ ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ประกาศกรมการคุรุสภาเรื่องสาระความรู้สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู

ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและศึกษานิเทศก์ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ตลอดจนประกาศคุรุสภา เรื่องการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2557 ดังนั้นการจัดการศึกษา ต้องให้สอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าวเพื่อให้ผู้ที่สำเร็จการศึกษาสามารถขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหาร สถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาได้ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2558, หน้า 23)

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ได้ตระหนักถึงภารกิจ ที่จะต้องพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพเพื่อเป็นผู้นำทางการศึกษาและนักบริหารการศึกษามืออาชีพ ซึ่งจะเป็พลังสำคัญ ในการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยให้พร้อมในการผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และสมรรถนะอื่นที่จำเป็นต่อการนำพาประเทศให้พร้อมเผชิญความท้าทายทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ข้างต้น และก้าวสู่ความ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามเจตนารมณ์ของกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และกรอบทิศทาง ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)

ขณะที่คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ยังไม่มีการจัดการ เรียนการสอนหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษาเช่นเดียวกับที่คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ดังนั้นผู้บริหารและผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของหลักสูตรบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เพื่อการผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 จึงได้ทำการศึกษา ความต้องการศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการบริหารจัดการ หลักสูตรที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

คำถามการวิจัย

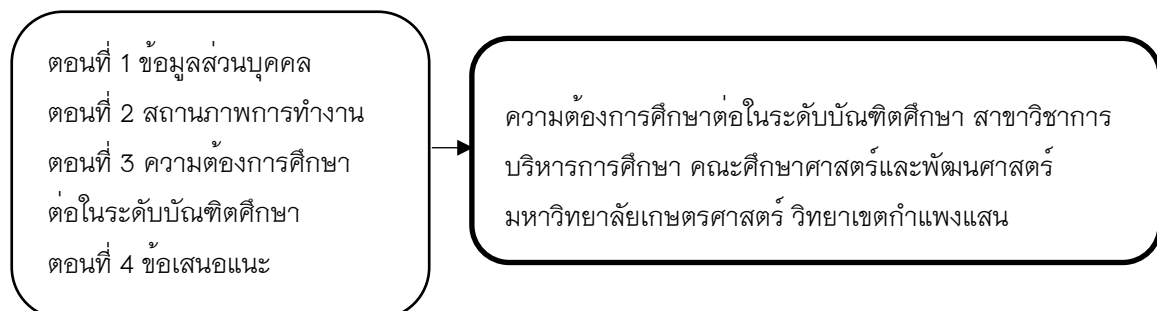
เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 609,648 คน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบบังเอิญ (accidental sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบไปด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล เป็นคำถามแบบปลายปิดมีลักษณะให้เลือกตอบ มีคำถามรวมจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นคำถามแบบปลายปิดมีลักษณะให้เลือกตอบ มีคำถามรวมจำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 3 แนวทางการจัดการเรียนการสอน มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2563 โดยการใช้แบบสอบถามออนไลน์และมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 160 คน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าความถี่และร้อยละ รวมทั้งการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อสร้างข้อสรุปเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาและการจัดการเรียนการสอน สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
เพศชาย	60	37.5
เพศหญิง	100	62.5
รวม	160	100

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	76	47.5
31-40 ปี	55	34.4
41-50 ปี	23	14.4
มากกว่า 50 ปี	6	3.7
รวม	160	100
การศึกษา		
ปริญญาตรี	160	100
ปริญญาโท	67	41.8
ตำแหน่งงานในปัจจุบัน		
ผู้บริหารสถานศึกษา	19	11.9
ครู	119	74.4
นักวิชาการศึกษา	4	2.5
อื่น ๆ	18	11.3
รวม	160	100
สังกัดและสถานที่ทำงาน		
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา	53	33.1
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา	57	35.6
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน	10	6.3
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	14	8.8
สังกัดสถาบันอุดมศึกษา	13	8.1
อื่น ๆ	13	8.1
รวม	160	100

จากตาราง 1 สรุปได้ว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 และเพศชาย จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 37.5 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 76 คนคิดเป็นร้อยละ 47.5 รองลงมา คือ อายุ 31-40 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนจบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 67 คนคิดเป็นร้อยละ 41.8

ด้านตำแหน่งงานปัจจุบันผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 74.4 รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 และจากแบบสอบถามปลายเปิดพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูส่วนใหญ่ มีวิทยฐานะเป็นครู คศ.1 จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 20 รองลงมา คือ ครูผู้ช่วย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 19.38 และเป็นครูวิทยฐานะ รวมถึงตำแหน่งงานอื่น ๆ เช่น ครูชำนาญการ ครูชำนาญการพิเศษ ครูประถมศึกษา ครูมัธยมศึกษา เป็นต้น

ด้านต้นสังกัดสถานที่ทำงานของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ พบว่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 รองลงมา คือ สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 33.1

นอกจากข้อมูลในตาราง 1 แล้ว ผลการวิจัยจากแบบสอบถามปลายเปิดยังพบว่า สาขาวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามจับปริญญาตรีส่วนใหญ่ สาขาวิทยาศาสตร์ จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 19.38 ภาษาอังกฤษ 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.38 สาขาพลศึกษา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 สาขาคณิตศาสตร์ 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25 และสาขาอื่น ๆ เช่น ภาษาจีน เศรษฐศาสตร์ สถิติ รัฐศาสตร์ บริหารธุรกิจ คหกรรม คอมพิวเตอร์ เกษตร และสิ่งแวดล้อม การศึกษาปฐมวัย การศึกษาประถมศึกษา เป็นต้น

สาขาวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามจับปริญญาโทส่วนใหญ่ คือ สาขาการบริหารการศึกษา จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 19.38 รองลงมา คือ สาขาภาษาไทย การวัดและประเมินผลการศึกษา การวิจัยและประเมินทางการศึกษา บริหารธุรกิจ คณิตศาสตร์ศึกษา พัฒนศึกษา หลักสูตรและการสอน และ Computer Science มีจำนวนเท่ากัน คือ สาขาละ 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 นอกจากนั้นเป็นสาขาอื่น ๆ เช่น จิตวิทยา ธุรกิจศึกษา นิเทศศาสตร์ เป็นต้น

ด้านจังหวัดที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงาน พบว่า ทำงานที่จังหวัดนครปฐมมากที่สุด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 รองลงมา คือ จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15

2. ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผลการศึกษาความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา		
ความต้องการศึกษาต่อ		
ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท	86	53.8
ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก	47	29.4
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	21	13.1
ต้องการศึกษาต่อในสาขาอื่น ๆ	6	3.7
รวม	160	100
ความต้องการสมัครเรียนในปีการศึกษา 2564		
สมัครแน่นอน	46	28.7
ยังไม่แน่ใจ	75	46.9
สมัครในปีต่อ ๆ ไป	39	24.4
รวม	160	100
เวลาในการจัดการเรียนการสอน		
ในเวลาราชการ	7	4.4
นอกเวลาราชการ (เย็นวันจันทร์ - ศุกร์)	6	3.7
นอกเวลาราชการ (วันเสาร์ - อาทิตย์)	68	42.5

ตาราง 2 (ต่อ)

ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
นอกเวลาราชการ (วันเสาร์-อาทิตย์) เรียนสัปดาห์เว้นสัปดาห์	73	45.6
อื่น ๆ	6	3.7
รวม	160	100
รูปแบบการจัดการเรียนการสอน		
เรียนในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่ และออนไลน์เป็นบางครั้ง	64	40
เรียนออนไลน์เป็นส่วนใหญ่และเรียนในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง	66	41.3
เรียนในชั้นเรียนทุกครั้ง	17	10.6
เรียนออนไลน์ทุกครั้ง	13	8.1
รวม	160	100
สิ่งสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย		
ที่พักบางช่วงเวลาในราคานิรลิต	67	41.9
ห้องทำงาน คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต	57	35.6
ทุนสนับสนุนการวิจัย/การศึกษาบางส่วน	43.4	83.8
อื่น ๆ	8	5
รวม	160	100
ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรปริญญาโทนอกเวลาราชการ		
ต่ำกว่า 100,000 บาท	23	14.38
ระหว่าง 100,000 – 150,000 บาท	68	42.5
ระหว่าง 150,000 – 200,000 บาท	36	22.5
ระหว่าง 200,000 – 250,000 บาท	13	8.13
ระหว่าง 250,000 – 300,000 บาท	13	8.13
มากกว่า 300,000 บาทขึ้นไป	2	1.25
อื่น ๆ เช่น ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ	5	3.13
รวม	160	100
ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรปริญญาเอกนอกเวลาราชการ		
ต่ำกว่า 100,000 บาท	11	6.88
ระหว่าง 100,000 – 200,000 บาท	18	11.25
ระหว่าง 200,000 – 300,000 บาท	53	33.13
ระหว่าง 300,000 – 400,000 บาท	42	26.25
ระหว่าง 400,000 – 500,000 บาท	8	5
มากกว่า 500,000 บาทขึ้นไป	11	6.88
อื่น ๆ เช่น ไม่ทราบ ไม่แน่ใจ	17	10.63
รวม	160	100

จากตาราง 2 สรุปได้ว่า เมื่อสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 53.8 รองลงมา คือ ระดับปริญญาเอก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 29.4

เมื่อสอบถามว่า หากคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตวิทยาเขตกำแพงแสน เปิดหลักสูตรการบริหารการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ภาคต้น ปีการศึกษา 2564 ผู้ตอบแบบสอบถามจะสมัครเรียนหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ยังไม่แน่ใจ จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 รองลงมา คือ สมัครแน่นอน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 28.7 และจะสมัครในปีต่อ ๆ ไป จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 24.4

ด้านเวลาที่ต้องการให้จัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องการให้หลักสูตรจัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการในวันเสาร์-อาทิตย์ โดยเรียนสัปดาห์เว้นสัปดาห์ จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมา คือ จัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการในวันเสาร์-อาทิตย์ จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5

ด้านรูปแบบที่ต้องการให้จัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องการเรียนออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ และเรียนในชั้นเรียนเป็นบางครั้ง จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับเรียนในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่ และเรียนออนไลน์เป็นบางครั้ง จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 40

ด้านสิ่งที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องการให้มหาวิทยาลัยให้ทุนสนับสนุนการวิจัย/การศึกษาในบางส่วน จำนวน 134 คน คิดเป็นร้อยละ 83.8 รองลงมา คือ ที่พักบางช่วงเวลาในราคามิสิต จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 41.9 และผู้ตอบแบบสอบถามต้องการห้องทำงาน คอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 35.6 สำหรับคำตอบอื่น ๆ เช่น งบประมาณให้ค่าปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ จำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่เพียงพอกับนักศึกษา เป็นต้น

ด้านค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรปริญญาโท ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตอบว่า ควรมีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 100,000 - 150,000 จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 รองลงมา คือ ระหว่าง 150,000 - 200,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 22.5

ด้านค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรปริญญาเอก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่สามลำดับแรกตอบว่า ควรมีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 200,000 - 300,000 บาท จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 33.13 รองลงมา มีค่าใช้จ่ายอยู่ระหว่าง 300,000 - 400,000 บาท จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 26.25 และค่าใช้จ่ายระหว่าง 100,000 - 200,000 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.25

3. แนวทางการจัดการเรียนการสอน

ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะที่เป็นแนวทางสำหรับการจัดการเรียนการสอน ดังนี้

3.1 หลักสูตรที่จะเปิดต้องได้รับการรับรองจากคุรุสภา สำหรับการขอใบประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา

3.2 อยากให้เปิดหลักสูตร distance learning มีการเรียนออนไลน์เข้ามาด้วย เนื่องจากไม่สะดวกมาเรียนในชั้นได้ตลอด เพราะมีภาระหน้าที่ที่ปฏิบัติในอาชีพ และเพื่อความสะดวกกับผู้เรียนที่อยู่ต่างจังหวัด

3.3 อยากให้ราคาหน่วยกิตถูกกว่าปัจจุบัน มีส่วนลด มีทุนการศึกษาในระดับปริญญาเอก มีการผ่อนชำระค่าเรียนได้หลายงวด เพราะมีความจำเป็นในด้านค่าครองชีพ

3.4 ควรสนับสนุนให้เปิดการเรียนการสอนในสาขาได้อย่างจริงจังทั้งปริญญาโทและปริญญาเอก
ซึ่งจะเป็นประโยชน์มาก

3.5 ควรเรียนทุกอาทิตย์วันเดียว ตั้งแต่เวลา 08.30-20.30 น.

3.6 การเรียนต้องมีคุณภาพ อาจารย์ผู้สอนมีคุณภาพ มีประสบการณ์ตรงสาขาวิชา

3.7 ควรให้มีการประชาสัมพันธ์ออกมาเป็นระยะจะได้รับรู้ข่าวสาร

3.8 ควรให้ผู้เรียนสามารถเทียบโอนและเรียนเพิ่มในบางวิชาได้ เช่น การเทียบโอนจากสาขาหลักสูตร
และการสอนมาเรียนในสาขาการบริหารการศึกษา เป็นต้น

3.9 ควรเสริมด้วยการพัฒนาเชิงกลยุทธ์เพื่อตอบโจทย์การบริหารงานองค์กรสมัยใหม่และเสริมด้วย
หลักการธรรมาภิบาลในการบริหารงาน เพราะปัญหาการบริหารงานในปัจจุบันทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหาร
การศึกษายังคงมีปัญหาหรือความบกพร่องเรื่องธรรมาภิบาล การคอร์รัปชัน ดังนั้น จึงอยากเสนอให้ทางผู้บริหารหลักสูตร
หรือผู้รับผิดชอบหลักสูตรได้เพิ่มสาระของธรรมาภิบาลในการบริหารงานเชิงกลยุทธ์และกระบวนการพัฒนาศึกษาของ
ประเทศตะวันตก เพื่อให้เกิดองค์ความรู้สมัยใหม่มาปรับใช้กับบริบทการศึกษาของประเทศไทย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยอภิปรายใน 3 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 ด้านข้อมูลส่วนบุคคล จากผลการวิจัยที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนจบการศึกษาระดับ
ปริญญาตรี จำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 100 รองลงมา คือ ปริญญาโท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 41.8
และด้านตำแหน่งงานปัจจุบันผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครู คิดเป็นร้อยละ 74.38 รองลงมา คือ ผู้บริหาร
สถานศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.88 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นครูส่วนใหญ่ มีตำแหน่งเป็นครูระดับปฏิบัติการ (คศ.1)
คิดเป็นร้อยละ 20 รองลงมา คือ ครูผู้ช่วย คิดเป็นร้อยละ 19.38 ผู้วิจัยอภิปรายผลได้ว่า การเปิดหลักสูตรการบริหาร
การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน
จะสอดคล้องกับความต้องการในการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทของผู้ตอบแบบสอบถาม เพราะส่วนใหญ่สำเร็จ
การศึกษาในระดับปริญญาตรี นอกจากนี้การที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นครูระดับปฏิบัติการ (คศ.1) การเปิด
หลักสูตรการบริหารการศึกษาจะช่วยพัฒนาการเลื่อนขั้นวิทยฐานะหรือพัฒนาสายงานครูได้ อีกทั้งยังสามารถไปสอบเป็น
ผู้บริหารสถานศึกษาได้ ทำให้ครูมีความต้องการศึกษาต่อทั้งในระดับปริญญาโทมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับ
ผลการศึกษาของสุมิตร สุวรรณ (2554, หน้า 26) ที่ได้ทำการศึกษา เรื่อง ความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา
ของครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันตก พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการศึกษาต่อในสาขาวิชาการ
บริหารการศึกษามากที่สุด

ประเด็นที่ 2 ด้านเวลาและรูปแบบที่ต้องการให้จัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่
ต้องการให้หลักสูตรจัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการในวันเสาร์-อาทิตย์ โดยเรียนสัปดาห์เว้นสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ
45.6 รองลงมา คือ จัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการในวันเสาร์-อาทิตย์ คิดเป็นร้อยละ 42.5 รวมถึงรูปแบบ
ที่ต้องการให้จัดการเรียนการสอน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องการเรียนออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ และเรียนใน
ชั้นเรียนเป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 41.3 ซึ่งมีจำนวนใกล้เคียงกับการเรียนในชั้นเรียนเป็นส่วนใหญ่ และเรียนออนไลน์
เป็นบางครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40 สะท้อนให้เห็นว่าแนวทางการเปิดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ควรจัดการเรียนการ
สอนนอกเวลาราชการในวันเสาร์-อาทิตย์และใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานระหว่างออนไลน์กับการสอนใน

ชั้นเรียน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับผู้สนใจศึกษาต่อที่ส่วนใหญ่ทำงานประจำในวันจันทร์ถึงศุกร์และสามารถเรียนต่อได้ในวันเสาร์และอาทิตย์ รวมถึงการสอนออนไลน์จะช่วยเปิดโอกาสให้ผู้สนใจศึกษาต่อสามารถเรียนได้ในทุกพื้นที่แม้ว่าจะเป็นพื้นที่ห่างไกลจากมหาวิทยาลัย ดังจะเห็นได้จากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ได้มีเพียงในจังหวัดนครปฐมหรือจังหวัดใกล้เคียงเท่านั้น แต่ยังมีอยู่ในทุกภูมิภาคของประเทศไทยด้วย อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่ต้องการให้มีการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น โดยเฉพาะในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 และการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งต้องใช้เทคโนโลยีที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ง่าย โดยนักศึกษาสามารถเข้าไปเรียนรู้ได้ทุกสถานที่และทุกเวลา โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต (อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ, 2563, หน้า 5) ในขณะที่ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษาทั้งหมดมีความเป็นผู้ใหญ่ ต้องมีความรับผิดชอบในการอ่านและศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หลังจากนั้นอาจมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และผู้เรียน โดยเลือกใช้แอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Line, Zoom, Google Meet, Cisco Webex Meetings เป็นต้น ซึ่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ได้จัดซื้อโปรแกรม Cisco Webex Meetings ที่สามารถรองรับการประชุมและการเรียนการสอนใหญ่กับนิสิตมากกว่า 70,000 คน อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนในชั้นเรียนก็ยังคงมีความจำเป็นอยู่ เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน โดยเฉพาะอาจารย์กับลูกศิษย์และผู้เรียนด้วยกันเอง โดยอาจารย์ผู้สอนต้องทำหน้าที่ขัดเกลาอบรมสั่งสอนให้ผู้เรียนเป็นบัณฑิตและเป็นผู้บริหารที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม ดังพระราชโองการของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ความตอนหนึ่งว่า "...ไม่มีเทคโนโลยีใดมาแทนที่ครูได้..." (มติชน, 15 ตุลาคม 2562)

ประเด็นสุดท้าย ด้านสิ่งที่ต้องการให้มหาวิทยาลัยสนับสนุน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ต้องการให้มหาวิทยาลัยให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยหรือการศึกษาในบางส่วน คิดเป็นร้อยละ 83.8 ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของธาวุฒิ ปลื้มสำราญ (2553, หน้า 33) ที่ได้ศึกษาความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษาด้วยวิถีบัณฑิตคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ผู้ที่มีความต้องการศึกษาต่อมีความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณ โดยต้องการให้มีทุนการศึกษาระหว่างเรียน รวมถึงทุนการศึกษาระหว่างการทำวิจัยด้วยเช่นกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับข้อเสนอแนะที่ได้จากแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะว่า ควรให้ทุนการศึกษาในระดับปริญญาเอกหรือมีการผ่อนชำระค่าเรียนได้ รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายที่ถูกกว่าหลักสูตรที่เปิดสอนในปัจจุบัน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยมีข้อสังเกตว่า ในปัจจุบันค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตรการศึกษาในระดับปริญญาเอก มีค่าใช้จ่ายประมาณ 500,000 บาท และระดับปริญญาโท ประมาณ 200,000 บาท ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบเทียบกับเงินเดือนข้าราชการครูที่ค่อนข้างน้อย ดังนั้นการเปิดหลักสูตรการศึกษาจึงควรคำนึงถึงความสามารถในการจ่ายของผู้เรียนด้วย โดยเก็บค่าใช้จ่ายสำหรับการจัดการเรียนการสอนเท่าที่จำเป็น ซึ่งอาจจะมีการลดค่าตอบแทนในส่วนของผู้สอนลงให้เหมาะสม นอกจากนี้ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนขอรับทุนสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยและสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ประเภทบัณฑิตศึกษาเพื่อลดค่าใช้จ่ายในการเรียนเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอน ควรจัดการเรียนการสอนนอกเวลาราชการในวันเสาร์และอาทิตย์ เพื่อสะดวกต่อผู้เรียนที่ทำงานแล้ว

1.2 ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ควรจัดการเรียนการสอนในลักษณะผสมผสานระหว่างออนไลน์ (online) และออนไซต์ (on-site) เพื่อเปิดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษากับผู้เรียนที่อยู่ห่างไกลจากมหาวิทยาลัย และเพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องของระยะเวลาการเดินทางมาเรียนในชั้นเรียนทุกสัปดาห์

1.3 ด้านสิ่งสนับสนุนในการเรียน มหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ กับผู้เรียน ได้แก่ ทุนสนับสนุนการวิจัยหรือการศึกษาในบางส่วน ที่พักบางช่วงเวลาในราคานิรลิต ห้องทำงาน คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต กระบวนการให้คำปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์ และจำนวนอาจารย์ที่ปรึกษาที่เพียงพอกับนักศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

ควรศึกษาถึงความต้องการศึกษาต่อในสาขาอื่น ๆ ที่มหาวิทยาลัยยังไม่เปิดสอนเพื่อเป็นแนวทางในการเปิดหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ธาวุฒิ ปลื้มสำราญ. (2553). *ความต้องการศึกษาต่อหลักสูตรการศึกษาดุขฎิบัณฑิต คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- มติชน. “ครูเป็นแรงบันดาลใจให้เด็ก ไม่มีเทคโนโลยีใดแทนได้” *มติชน* (15 ตุลาคม 2562)
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2558). *การดำเนินงานการรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2561). *รายงานการศึกษาไทย พ.ศ. 2561*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุมิตร สุวรรณ. (2554). *ความต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาของครูและบุคลากรทางการศึกษาในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงใต้*. คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ. (2563). การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน*. 7(9), 1-15.